

FIKİH OKUMALARI

2. Evlilikle İlgili Hükümler

2.1. Evlilik Öncesi Görüşme ve Nişan

Görüşme

Bir ömür boyu ortak bir hayat yaşama amacı ile bir araya gelecek olan kişilerin birbirlerini görmeden, tanımadan evlenmeleri düşünülemez. Bundan dolayı aile kurumunu daha sağlam bir temele oturtmak isteyen İslam, eş adaylarının birbirlerini önceden görmelerini ve bir dereceye kadar görüşmelerini tavsiye etmiştir.

Nitekim sahabeden birisi bir kadınla evleneceğini söylediğinde Hz. Peygamber (s.a.) ona evleneceği kadını görüp görmediğini sormuş ve *“Görmedim.”* cevabını alınca; *“Git onu gör, çünkü bu ileride mutlu olmanız için en iyisidir.”* buyurmuştur.¹³

Buna göre taraflar, yanlarında üçüncü bir şahsın -tercihen kızın bir yakını- bulunması kaydıyla bir araya gelebilir, birbirlerini görüp konuşabilirler.

Nişanlanma

Nişanlanma dini olmaktan ziyade kültürel bir uygulamadır. Bu nedenle, örf ve âdet gereği genellikle dünür gitmeden sonra evlenmeye söz verilmesini içeren ve yüzüklerin takılması ile yapılan merasimi ifade etmektedir. Bu merasimden evliliğe kadar geçen süre nişanlılık dönemidir.

Evlilik öncesi böyle bir dönemin geçirilmesi şart olmamakla birlikte tarafların birbirini tanınması, evlilik konusunda sağlıklı bir karar verebilmeleri ve sonradan ortaya çıkabilecek sakıncaların daha işin başında iken giderilmesi amacını taşıyan meşru ve önemli bir merasimdir.

Nişanlanma evlilik değil, esas itibarıyla bir evlilik vaadinden ibarettir. Bu yüzden nişanlılar, her zaman için bu nişanı bozma hakkına sahiptirler ve taraflar birbirlerini evliliğe zorlayamaz. Bundan dolayı nişanlanma, taraflara evliliğin verdiği hak ve yetkileri vermez ve taraflar arasındaki mahremiyet ilişkileri (haramlık) önceden olduğu gibi devam eder. Nişanlıların, meşru şekilde görüşmelerinde bir sakınca olmamakla birlikte bu görüşmelerinde mahremiyet sınırlarına uymaları gerekir.

Evlenmeden önce tarafların birbirini tanınması için nişanlılık süreci önemlidir.

Günümüzde nişanlıların rahatça görüşmelerini sağlamak amacıyla yapılan “imam nikâhı” veya “dini nikâh” uygulamasının, mer’î (pozitif) hukuk açısından bağlayıcılığı yoktur. Ancak dini anlamda taraflar ve aileler açısından önem verilen bir uygulama olarak devam etmektedir.¹⁴

¹³ Nesâî, “Nikâh”, 17.

¹⁴ Konuyla ilgili görüş ve değerlendirmeler için bk. Güncel Dini Meseleler İstişare Toplantısı-I, (T.C. Başbakanlık Diyanet İşleri